

ایرج اعتصام؛ معماری برای تمام فصول

معمار پارک ملت و مجموعه حرم شاهچراغ را بشناسید

می گویند ۶۰ سال تمام تدریس کرد و با وجود اینکه در دهه ۹۰ زندگی خود به سر می برد اما تا لحظه آخر سبب و گسترش دانشش را ترک نگفت. حتی حین تدریس بود که متوجه مشکل جسمی خود شد. ایرج اعتصام، هنرمند، معمار و شهرسازی برای تمام فصول بود. استادی بود برای تمامی معماران و شهرسازان ایرانی؛ چراکه هر کدام به نوعی از آموخته های او بهره بردند.

به گزارش ایسنا، ایرج اعتصام در این هفته در ۹۲ سالگی در شهر سن خوزه آمریکا درگذشت.

اعتصام جزو معماران، شهرسازان و اساتید دانشگاهی مطرح ایرانی به شمار می رفت و با درگذشت او به نظر می رسد سالها زمان لازم باشد تا فرد جدیدی با خصوصیات او چه به لحاظ اخلاقی و چه به لحاظ حرفه ای، در این حوزه ظهور کند.

اکنون که درگذشت این هنرمند و مهندس، جامعه آکادمیک، معماری و شهرسازی ایران را در غم عمیقی فرو برده است، تصمیم گرفتیم با علیرضا قهاری رئیس انجمن مفاخر معماری درباره این شخصیت مطرح معمار، گفت و گویی داشته باشیم.

قهاری در ابتدای گفت و گو با ایسنا بیان می کند: می توان دکتر اعتصام را معمار و شهرسازی برای تمام دوران دانست؛ به این علت که تمام عمر خود را صرف آموزش شهرسازی در ایران رفته است. او تا آخرین لحظات مشغول ترجمه و به خصوص تدریس بود. اینکه در دهه ۹۰ زندگی خود همچنان کار کنی، امری نیست که هر روز شاهدش باشیم.

دکتر تنها شش ماه از زندگی خود را به خاطر مشکلات جسمانی تدریس نکرد. آخرین ترجمه او کتاب «معماری جهان» است که بسیار نفیس است.

ایرج اعتصام کتابی در زمینه معماری اسلامی ترجمه کرده و سابقه طراحی مجموعه حرم شاهچراغ را بر عهده داشته است؛ از علیرضا قهاری سؤال می کنیم که این استاد فقیه معماری که دیدگاهش به سمت مدرنیته رفته است، تا چه حد به معماری اسلامی و البته ایرانی هم پایبند بوده است؟ او چنین پاسخ می دهد: دکتر اعتصام در کنار بازسازی حرم شاهچراغ و طراحی مجموعه فرهنگی و مذهبی آن، طراحی پردیس دانشگاه سیستان و بلوچستان را در کارنامه دارند که یک کار بومی و مدرن است. اینکه اختصاصاً بتوان درباره هنر ایشان گزارشی به خصوصی را دنبال کرد، برنامه ریزی، طرح ریزی شهری و معاصر می دیند، اگر به گذشته توجیهی هم داشتند با تلفیق دوره معاصر بود. با این حال در همه آثار او عشق به ایران دیده می شود.

پژوهشگران مرمت تأیید کردند؛

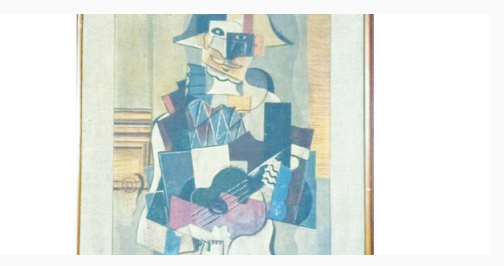
تابلوی پیکاسو در موزه ملی ایران «اصل نیست»

به پیکاسو به معرفی این هنرمند مشهور و آثار و تکنیک های هنری و بررسی آثار معروف او پرداخته شد تا شناخت بیشتری با بررسی دقیق تر اثر منسوب به او به دست آید.

این پژوهشگر مرمت افزود: برای اصالت سنجی اثر مورد مطالعه، روش های لازم از قبیل مستندنگاری و عکاسی پیشرفته و تحلیل های میکروسکوپی و آزمایش های دستگاهی انجام شد و نتایج این آزمایش ها و بررسی منجر به این شد که این تابلو یک چاپ دستگاهی روی کرباس در حدود ۵۰ سال پیش بوده است.

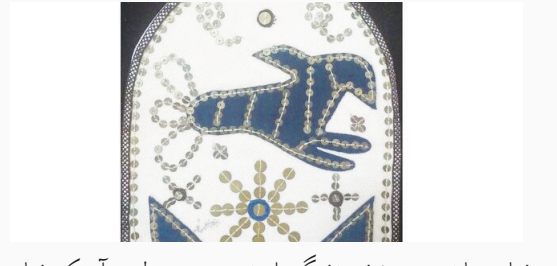
نیازی در پاسخ به این پرسش که تابلوی منسوب به پیکاسو در موزه ملی را یک اثر جعلی می توان دانست، اظهار کرد: نمی توان از عبارت جعلی استفاده کرد، جعل یعنی عیناً تابلوی پیکاسو را از روی اثر یا توجیه به تکنیک و رنگ های به کار رفته و امضای نقاش جعل و اعلام کنید که این تابلو متعلق به پیکاسو بوده است.

او ادامه داد: در گذشته شرکت و کارخانه های در ایتالیا با مدیریت یک بانوی سیاستمدار و فرهنگی بود که آثار نقاشان و هنرمندان مشهور به ویژه از دوره رنسانس را روی کرباس چاپ می کرد، نقاشی های پیکاسو هم جزوی از این آثار چاپی بود. ما در ابتدا تصور می کردیم تابلوی منسوب به پیکاسو که در مخزن دوران اسلامی موزه ملی ایران نگهداری می شود، اصل باشد، اما پس از بررسی متوجه شدیم این تابلو، نمونه چاپ دیجیتال از همان شرکت ایتالیایی است که اواخر دوره پهلوی احتمالاً از یک حراجی خریداری شده است.

پژوهشگران مرمت آثار تاریخی تأیید کردند تابلوی منسوب به «پیکاسو» که در موزه ملی ایران نگهداری می شود، اصل نیست. فتح الله نیازی کارشناس پژوهشگاه حفاظت و مرمت آثار تاریخی فرهنگی درباره اصالت سنجی این تابلوی نقاشی که به پابلو پیکاسو، نقاش اسپانیایی منسوب شده و در گنجینه موزه دوران اسلامی موزه ملی ایران نگهداری می شود، به ایسنا گفت: این پژوهش و اصالت سنجی توسط پژوهشگاه میراث فرهنگی و با همکاری موزه ملی ایران انجام شده است که نتیجه آن در هفته پژوهش رسماً اعلام شد. در این پروژه با توجه به یک داده مجهول با عنوان «یک اثر نقاشی منسوب به پابلو پیکاسو، نقاش معروف اسپانیایی» که در گنجینه موزه دوران اسلامی موزه ملی ایران نگهداری می شود، روش های شناخت و اصالت سنجی آثار نقاشی انجام شد. او این توضیح را اضافه کرد که این پژوهش به بررسی روش های اصالت سنجی و چالش های پیش روی این روش ها و چگونگی شناخت آثار جعل و اصلی می پردازد و با توجه به فرضیه اثر منسوب

«گرده دوزی»، میراث زنده زنان پس از ۵۰۰ سال

«گرده دوزی»، میراث ناملموس استان سمنان است که چندین هنر دستی، از جمله سوزن دوزی، تکه دوزی و گل دوزی را شامل می شود. این میراث با قدمتی بیش از ۵۰۰ سال توسط زنان روستایی هنوز زنده نگه داشته شده است.

به گزارش ایرنا، «گرده دوزی روستای بیابانک»، از هنرهای قدیمی استان سمنان است که زنان روستایی این استان هنوز آن را زنده نگه داشته اند. قدمت «گرده دوزی»، بنا به گفته هنرمندان قدیمی روستا دست کم به بیش از ۵۰۰ سال می رسد.

«گرده دوزی» مجموعه ای از هنرهای دستی، مانند تکه دوزی، گل دوزی، بخارادوزی، خامه دوزی، پولک دوزی، قیطان دوزی، ساقه دوزی، سیاه دوزی، زری دوزی و سرمه دوزی است. «گرده» به معنای یک سطح صاف است که این فرآیندهای هنری روی آن پیاده سازی می شود. پارچه ابریشمی، پولک مسی، نخ دست دوز، از موادی است که برای «گرده دوزی» استفاده می شود.

در هنر «گرده دوزی»، ابتدا طرح را روی پارچه زمینه ابریشمی می کشند و با توجه به طرح مورد نظر از هنرهای تکه دوزی، تکه های از پارچه مخمل، سوزن، نوار قیطان، نخ کاموا، سکه و غیره مخالف و از جنس مخمل آماده می کنند. معمولاً در سوزن دوزی ها، پارچه تکه با دوخت دندان موشی و ساقه دوزی یا دوخت ساده به پارچه زمینه متصل می شود، ولی در «گرده دوزی»، تکه را با پولک مسی به پارچه زمینه توسط نخ دست دوز متصل می کنند که این روش یکی از وجوه تمایز «گرده دوزی بیابانک» نسبت به سوزن دوزی های دیگر مناطق است.

در گرده دوزی همیشه دور کادر طرح مورد نظر از پولک دوزی استفاده می شود که به صورت منسجم و متصل بهم دوخته می شود و در آخر کار بعد از آستر کشی با پارچه کرباس، لبه کار با قیطان های که روی کار جلوه بهتری دارد، تزئین می شود. در «گرده دوزی» پولک های مسی در کنار هم و با فاصله دوخته می شوند و هیچگاه روی هم قرار نمی گیرند.

طرح های مورد استفاده در گرده دوزی نیز منحصر بفرد و شامل طرح های ملی و بومی بوده که هر یک معنا و مفهوم خاصی دارد، مانند طرح به باستانی ایرانی، طرح «آله کوه» بیابانک یا همای سعادت که از همای سعادت در سرخ کوه بیابانک اقتباس شده است و به نوعی قدیمی ترین طرح گرده دوزی به شمار می آید. در این طرح مثلث های کناری، نماد دور کردن شر و بدی، پولک های محرابی شکل نماد معنویت و قاصدک نیز نماد برکت و خوبی است.

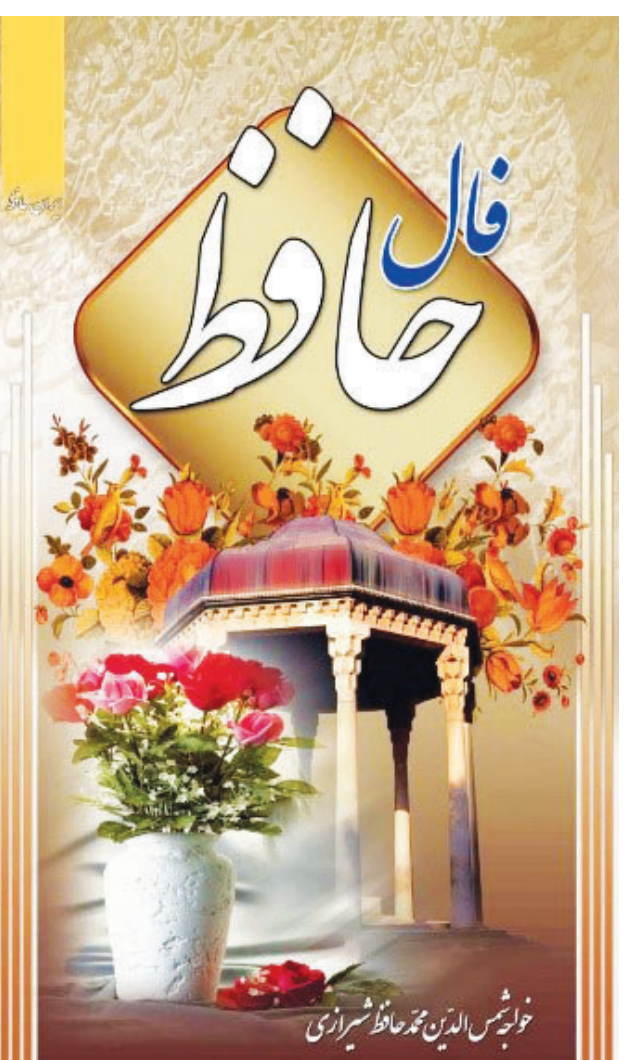
یکی دیگر از طرح های مورد استفاده، طرح سرو زندگی است که توسعه و رونق گردشگران را در دوران

نماد حیات و چرخش زندگی است. همچنین طرح آدمک نماد تکامل انسان در زندگی، طرح نیلوفر آبی یا لوتوس نماد برکت، زایش و آزادی (در این طرح پرنده روی نیلوفر آبی با ساقه گندمی در دهان در حال پرواز است)، طرح اسب شطرنجی نشان سرعت در زندگی و آزادی و طرح پیچک نماد عشق و علاقه، پیوند و محبت (در این طرح در گل و بوته های یک در میان نیز به صورت زوج و فرد نشان تر و ماده است) از طرح هایی هستند که در «گرده دوزی» استفاده می شوند.

هانی رستگاران - مسئول ثبت آثار و حرائم میراث ملی استان سمنان - با بیان این توضیحات درباره «گرده دوزی»، میراث ملی سمنان، در ادامه به ایسنا گفت: یکی از ویژگی های مهم این هنر و حرفه، انتقال بین نسلی آن است که از مادران به دختران، نسل به نسل انتقال یافته است و مادران روستایی برای حفظ و انتقال آن، این هنر را به طور رایگان آموزش می دهند. در واقع دو تا از اصلی ترین ویژگی یک اثر ناملموس برای ثبت این است که نخست پذیرای جامعه محلی باشد که بخوانند این اثر را ثبت و از آن پاسداری و حفاظت کنند و دوم این که این اثر زنده باشد و در توالی نسل ها، خودش را بروز دهد. «گرده دوزی»، هر دو ویژگی را با خود همراه داشت و در حال حاضر یکی از آثار ثبت شده در فهرست میراث ناملموس استان است و برای حفاظت از آن آموزش های گوناگون برگزار می شود و با کلاس های آموزش در حال ترویج است.

او افزود: زنان روستای بیابانک با پرداختن به هنر «گرده دوزی»، علاوه بر تأمین نیازمندی های خانواده با فروش مزاد تولیدات خود سهم قابل توجهی در تأمین معاش خانواده بر عهده دارند. بانوان این روستا امروزه با عشق و علاقه خاصی به این فن پرداخته و آن را میراث پیشینیان خود می دانند. روستای بیابانک هم از جمله آثار تاریخی ارزشمند سمنان است که بافت تاریخی آن در فهرست میراث ملی به ثبت رسیده است. از دیگر اقدامات حفاظتی از این هنر دستی، تأسیس کارگاه های «گرده دوزی» در بافت تاریخی روستاست که بازدید گردشگران از این کارگاه های سنتی سبب توسعه و رونق گردشگران را در دوران

امروز شما

- مهر** اگر متاهل هستی روابط تو با همسرت بسیار ایده آل و خوب خواهد شد و اگر با کسی دوست هستی روابط حسنه است! با بعضی رفتارها و حرفه های خود نباید این رابطه را از بین برد.
- فروردین** این عشق نهایتاً ثمر می دهد و به کسی که دوستش داری می رسی. به شرط آنکه از هیچ کوشش در راه آن دریغ نکنی.
- اردیبهشت** تمایل داری خبری را پیش از اینکه تحقیق کرده باشی، باور کنی. این شتابزدگی خطرناک خواهد بود و باید در مورد هر خبری کاملاً تحقیق کرده و سپس تصمیم گرفتی.
- خرداد** از دوستی هایی باید ترسیدی که هر روز به رنگی است. کسانی مقاصد را پشت دوستی های خود پنهان می کنند، که شناخت آنها دشوار خواهد بود. به هر حال باید همیشه مراقب بود.
- تیر** همیشه زندگی عاطفی انسانها در حال تغییر و دگرگونی است. اگر این تحولات نباشد، زندگی ما شکل نمی گیرد پس به جای گله و شکایت و غصه خوردن خودت را با این تحولات هماهنگ کن و سعی کن خودت در تغییرات عاطفی زندگی نقش داشته باشی.
- مرداد** اینکه تو نگران آینده هستی خوب است اما حساسیت بیش از حد، تو را از فکر کردن درست و دقیق باز می دارد. باید اول این استرس و نگرانی بیهوده را از خود دور کنی تا بتوانی با آرامش فکر کنی.
- شهریور** باید هر کسی و یا هر چیزی را که زندگی عاطفی تو را دچار تنش می کند، از خود دور کنی. در راهی قدم بگذار و به کسی عشق بورز که قابل اعتماد باشد. تا در مورد قصد و نیت کسی مطمئن نشدی، او را به قلبت راه نده.
- بهمن** اگر این فرصت ادامه داشته باشد به یک بن بست می رسی. پس تا هنوز فرصت باقی مانده، باید راههای تازه تری را تجربه کرد. شاید به نفع تو باشد.
- اسفند** از طرف کسی برخوردها و عکس العملهایی می بینی که حاوی پیام مهمی است اما تو به همه آنها بی اعتنایی و درگیر کارهای خود هستی!!

عکس روز:

برداشت خرمالو شیراز